

El mític per a nosaltres any 1992 també ho fou per als ambientalistes. Durant gairebé dues setmanes tingué lloc a Rio de Janeiro l'anomenada Cimera de la Terra, durant la qual més de cent caps d'estat i de govern firmaren la declaració de Rio sobre medi ambient i desenvolupament, un document anomenat Agenda 21, un veritable pla d'acció sobre l'elaboració d'estratègies de preservació i gestió ambientals a nivell local, la declaració sobre boscos, la convenció sobre la diversitat biològica i el conveni marc sobre el canvi climàtic. Va ser certament una cimera que culminà amb èxit, ja que va aconseguir fer un pas endavant molt important en la concepció global dels més importants problemes ambientals i en la proposta d'albirar camins per al seu desenvolupament. Tanta repercussió va tenir la cimera que fou qualificada per alguns com el gran concili ambiental del segle XX. Des d'aleshores, justament, el que s'ha fet és intentar desenvolupar els diferents acords i propostes. L'assemblea general de les Nacions Unides va convocar la reunió a Johannesburg per fer una revisió del progrés deu anys després.

La fi d'una utopia?

Josep Enric Llebot

Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

*“Probablement s’esperava
massa de la cimera
de Johannesburg
i els acords assolits
encara continuen sent
massa poc concrets:
no es podia fer
un segon concili
tan a prop del primer”*

Però, poden donar-se dos concilis amb èxit en un interval de temps tant curt entre un i l'altre? Probablement la resposta és que no. D'un costat el món, l'any 1992, encara s'estava adaptant a la caiguda del mur de Berlín i les conseqüents implicacions polítiques, econòmiques i ambientals; i de l'altre, no s'havia assolit la formulació explícita i concreta d'alguns dels problemes ambientals d'índole global amb els quals avui ens enfrontem. Això permeté assolir convenis i acords, carregats de bones intencions i de compromisos certs i valuosos però que per a ésser implantats necessitaven concrecions addicionals. Aquestes concrecions suposen veritables plans d'acció, la qual cosa significa tenir en compte totes les implicacions, econòmiques, socials, polítiques dels acords. En definitiva, escriure la lletra petita costa posar-se d'acord en moltes més coses que no pas a l'hora acordar el marc d'actuació sobre els grans tòpics. I així, en un món bastant diferent en el seu entorn polític del que es vivia fa deu anys, els acords concrets han estat mínims. Aquest món diferent ha canviat també el to de la cimera: no s'ha parlat tant de medi ambient com de desenvolupament, l'arrel de la major part dels problemes, no s'ha parlat tant de la ciència dels problemes ambientals, altrament ben coneguda, com de política i, fins i tot, el paper de les ONG ha estat substancialment diferent, ja que a Rio va ser fonamental i a Johannesburg sembla que ha mostrat un cert esgotament del seu missatge o de les seves propostes, llevat del més fresc i dinàmic moviment d'ONG nascudes als mateixos països en vies de desenvolupament. Probablement s'esperava massa d'aquesta reunió i els acords assolits encara continuen sent massa poc concrets: no es podia fer un segon concili tan a prop del primer. Tímidament s'avança a poc a poc en la concreció real i efectiva d'accions reparadores dels principals problemes ambientals a què ens enfrontem, però hi serem a temps?